

CONSEIL EUROPEEN DES JEUNES AGRICULTEURS

European Council of Young Farmers - Europäischer Rat der Junglandwirte

Ref: CEJA-S-003-2007-HU

About Innovation Professionals and Agri-Entrepreneurs in rural areas
Peter Papp, Winner of the European Innovative Young Farmer's Award
European Young Farmer's Day 17.04.2007

Tisztelt Mariann Fisher-Boel asszony
Ballari úr,
Benstedt-Smith úr!

Egészen pontosan öt hónappal ezelőtt már találkoztunk Brüsszelben, a CEJA "Európa Leginnovatívabb F fiatal Gazdája" díjának átadásakor. Nagyszerű pillanat volt, és én kissé ideges voltam, mert nem volt magyar tolmács. Nem biztos azonban, hogy a jelen helyzet bármennyivel megnyugtatóbb lenne.

24 órával ezelőtt még telepemhez kapcsolódó biogáz üzem pályázatának előkészítésével foglalkoztam, most itt állok 250 érdeklődő előtt, hogy e jelentős, vissza nem térő alkalmat megragadva megoszthassam elképzeléseimet Európa legrangosabb döntéshozóival a gazdálkodásban, fejlesztésben és új technológiákban rejlő új lehetőségek szerepéről a jövő közös agrárpolitikájában. Amennyire megtisztelő, annyira nehéz is ez a helyzet számomra.

De legalább most beszélhetek magyarul.

Talán azzal kezdeném, hogy a háttérrel felvázolva beszéljek néhány szót magamról. Tíz évvel ezelőtt még nem voltam gazda. Nem rendelkezttem sem állatállománnyal, sem földdel, és a legkevésbé sem gondoltam arra, hogy bio-energia előállításával egészítsem ki a gazdaságomat.

Ma, és ezt nagyrészt Európának köszönhetem, tejtermelő tehenészetem van 822 tehénnel és 270 ha szántóval. Az innen származó tehen szervestrágyát jelenleg a földeken hasznosítjuk. Műtrágyát nem használunk, a későbbiekben pedig biogáz termelését tervezzük, így csökkentve a környezet terhelését és növelve a gazdaság életképességét azáltal, hogy a biogázból elektromos áramot állítunk elő, melynek egy része a telep melegvíz és áram ellátását biztosítaná, a fennmaradó felesleget értékesítenénk.

2007-ben és az azt követő években a biogáz üzemen kívül egy saját tejfeldolgozó üzemet, szalasztakarmány- és szemestakarmány tárolót szeretnék létesíteni, valamint állatállományom bővítését tervezem.

Mivel már többször említettem a bio-energiát, kezdjük azzal, hogy mit is jelent ez számomra.

Miért szeretnék bio-energiát előállítani? Egyrészt üzlet, hiszen olyasmiből csinálom pénzt, amit eddig nem használtam, inkább csak gondot okozott. Látható, hogy a megújuló energiaforrások iránti kereslet lényegesen megelőzi a kínálatot, és ez a kereslet csak növekedni fog. Robbanásszerű növekedést várok az energia-növények termesztésében: a repce és a napraforgómag a bio-dieselhez, a gabonafélék a bio-etanolhoz, és állati hulladékkal kevert kukorica a biogázhoz. Hadd szögezzek le valamit: energiát akarok termelni; nem növényeket, biomasszát, vagy bio-etanol, hanem zöld energiát! Ez hasznos az energia-fogyasztónak, nekem, a termelőnek és mindenkinek felett a környezetnek. Valamint csökkenti másoktól való függésünket is. A zöld energiáé a jövő, és én meg fogok tenni minden tőlem telhetőt, hogy hozzáférhetővé tegyem a fogyasztók számára.

Most döntő fontosságú, hogy a fiatal gazdák, a zöld-energia ipar, a fogyasztó, a döntéshozók és más érintettek szorosan együttműködjenek annak érdekében, hogy a zöld energia előállításával mindenki nyerjen és hogy biztosítani tudjuk az ehhez szükséges kedvező üzleti környezetet.

Hol is lépnek be ebbe a képbe konkrétan az EU politikák? Nos, jó kezdet lehet, ha a jelenleg művelés alól kivont területeken megindulhat a bio-energiához hasonló, nem-élelmiszer jellegű termékek előállítása.

A folytatásban engedjék meg, hogy áttérjek a mezőgazdasági kutatás növekvő jelentőségére, különösen a mezőgazdasági biotechnológia fontosságára. Véleményem szerint, ez utóbbi ugyanis a modern tudomány egyik legtöbbet ígérő területe. Hagyományos, vagy konvencionális termelési módszerekkel ötvözve, növelhető a terméshozam, a kártevőkkel és betegségekkel, valamint a káros időjárási hatásokkal szembeni ellenállás, javítható néhány élelmiszer tápértéke, és növelhető a betakarítás és szállítmányozás során az eltarthatóság. Egyszerűbben fogalmazva, ha a kutatási eredmények eljutnak a gazdaságomig, növelik a versenyképességemet. Ez tetszik nekem, és a környezetemben élő embereknek is. De ha most megkérdeznének a jelenlegi kapcsolataimról a különböző kutatóközpontokkal, aligha adhatnék kielégítő válaszokat. Gazdaságom és az innovációs központok közötti kapcsolat alig-alig létezik. Felvetődik a kérdés, hogy vajon hány fiatal gazdának vannak egyáltalán ilyen kapcsolatai?

Ha a kutatóközpontokkal való kapcsolat jelenleg túl távolinak tetszik, mi a helyzet az egyetemeken végzett kutatások eredményeinek felhasználásával? Mi lenne, ha felajánlanám a gazdaságomat egyetemeknek és kutatóközpontoknak, hogy teszteljék elméleteiket a gyakorlatban is? Egy mondatban összefoglalva, a véleményem az, hogy amire sürgős szükség van, az az agrárvállalkozók és a kutatóközpontok, egyetemek közötti kapcsolatrendszer szorosabbra vonására. Második lépcsőben pedig szükséges a magas szintű kutatási eredmények minél gyorsabb átültetése a gyakorlatba, hogy én azokat használni tudjam. Ez az EU szempontjából a vonatkozó kutatási, oktatási, ipari és mezőgazdasági politikák szorosabb összehangolásának igényét jelenti.

Ha már a mezőgazdasági politikát említem, le kell hogy szögezzem: az innováció a mezőgazdaságban elengedhetetlen. A jövő KAP-jában tehát szerepelnie kell! Az innováció az európai mezőgazdasági szektor globális versenyképesség-növelésének szükségszerű eszköze, az előfeltétele annak, hogy a versenyben élen maradjunk. Gazdaságom napi működése során is ezt látom. Az innováció a fogyasztók igényeire adott választ jelenti, és még sok minden mást is.

Úgy hiszem, hogy a jövő Közös Agrárpolitikájában az innovációnak hangsúlyosabb szerephez kell jutnia. De mielőtt meg kellene határoznunk erre egy olyan fogalmat, amiben minden jelenlévő egyetért. Meghatározta-e már valaki, mit jelent az innováció a mezőgazdaságban? Szükséges-e egyáltalán meghatározni? Én ezt javaslom (lásd a képernyőn)!

És amikor innovációról beszélek, nemcsak az új termékekre és az áttörést jelentő eredményekre gondolok, hanem mindazokra az előnyökre, amelyek a régi termelési rendszerek és gazdálkodási módszerek alapvető újragondolásával megvalósuló innovációból és fejlesztésből származnak, és amelyekeken keresztül jobban megfelelhettek a helyi és nemzetközi fogyasztóim elvárásainak. Vagyis a hagyományos termékekre is vonatkozhat az innováció, amivel azok versenyképessé és piaci kihívásoknak megfelelővé alakíthatók. Továbbá, amikor innovációról beszélek, nemcsak az EU szintű fejlesztésre gondolok: a helyi önkormányzatoknak is jelentős szerep juthat az innováció előmozdításában és Európa vidéki területeinek stabilitásában.

Az innovációval összefüggésben mindenképpen meg kell említeni az együttműködés és a tapasztalatcsere fontosságát. Saját élményeim alapján mondhatom, hogy más gazdákkal együttműködve csökkenthetők a termelési költségek és így növelhető a bevétel. A tapasztalatcserevel kapcsolatosan mindenképpen meg kell említeni az ERASMUS programot. Az EU egyik legsikeresebb programja. Az elmúlt húsz évben több mint 1,5 millió diákot segített hozzá, hogy kicserélhessék a legjobb gyakorlatokat és innovatív ötleteket. Ha mérhetnénk, hogy hány innovatív üzleti megoldás ötlete született meg az Erasmus programban részt vevő diákok fejében, biztos vagyok benne, hogy a szám százazres nagyságrendű lenne. Felbecsültük-e valaha, hogy milyen mértékben járult hozzá az ERASMUS program az Európai Unión belül a

munkahelyteremtéshez és a gazdasági növekedéshez? Biztos vagyok benne, hogy lenyűgöző eredményeket kapnánk. Azt hiszem, hogy egy hasonló csereprogram fiatal gazdák számára hasonlóan pozitív eredményekkel járhatna és hasonló gazdasági növekedéshez, valamint munkahelyteremtéshez vezetne a vidéki területeken, ugyanúgy a kiváló tapasztalatcsere lehetőségekre építve.

Erre jó lehetőség lehetne például a most szünetelő fiatal gazda csereprogram újraindítása.

Összefoglalva az innovációról alkotott nézeteimet: Európa mezőgazdasági politikájának jövőjét egy erős innovációs keretben képezem el. El kell érünk más innovációs kezdeményezéseket és projekteket is Európa vidéki területein és a mezőgazdaságban. On-line fórumokhoz és platformokhoz kell kapcsolódnunk, hogy a jó gyakorlatokat, ötleteket és javaslatokat kicserélhessük egymással, megismerhessük az innovációval szembeni korlátokat a mezőgazdaságban, felmérhessük az innováció pénzügyi igényeit. Határozott meggyőződésem, hogy a fiatal gazdáknak innovációs szakértőkké válását kell segíteni. Ebbe az irányba kell haladnunk, mert az egy helyben toporgás hátrálással ér fel.

Végül a hátralévő időmben, egy más nézőpontból járnám körbe az innováció kérdését, a gazdálkodó, a fiatal gazda oldaláról.

A magyar fiatal gazda szervezet rendszeresen szervez úgynevezett fiatal gazda klubokat, ahova mint tag én is rendszeresen eljárom. Ezeken az eseményeken az agrárpolitikai kérdések, a támogatási rendszer változásai mellet gazdálkodási ismeretek, technológiai fejlesztések is előkerülnek témaként. A találkozók jó lehetőséget teremtenek arra is, hogy beszéljünk egymással, kötetlenül cseréljük ki a gondolatainkat a gazdaságaink működéséről, sikereinkről, kudarcainkról. Az egyik ilyen legutóbbi találkozón pontosan arról beszélgettünk, hogy mit is jelent gazdának lenni, hogy mennyire összetett feladat ez, akár kicsi gazdasága van valakinek, akár nagyban dolgozik. Ha csak technikai háttérrel nézzük: több száz ezer eurós gépekkel dolgozunk, amelyek a legmodernebb technológiai színvonalat képviselik, a számítógép napi munkaeszköz például az én gazdaságomban, azon fut minden nyilvántartásom. Ha innen nézzük, akkor egy kicsit mérnöknek kell lennem, hogy a technikai eszközöket megfelelően működtetni tudjam.

Nekem 7 alkalmazottam van. Ahhoz hogy őket irányítani tudjam, rendelkeznem kell alapvető vezetési készségekkel, amit vagy megtanultam az iskolában, vagy az élet tanít meg rá. E mellett időként még pszichológusnak is kell lennem, hiszen emberekkel dolgozom, akiknek lehetnek személyes problémái, amiben segítenem kell, ha azt akarom, hogy jó munkát végezzenek.

Amikor eladom a terméket, akkor nem mindegy, hogy milyen árat kapok érte. Itt kereskedőnek kell lennem.

Ha a támogatási rendszerhez kapcsolódó dokumentációban és szabályozásban ki akarok igazodni, akkor közgazdász és jogász kell hogy legyek, legalábbis Magyarországon.

Ha az előbbieket összerakom, akkor nem jön ki más, mint egy vállalkozó, aki igen szerteágazó feladatot lát el és emellett még biztonságos és egészséges élelmiszert termel az európai polgárok asztalára. Egy-egy gazda már a napi tevékenységével is maga a megtestesült innováció, hiszen minden nap más és más kihívásokkal szembesül, amit meg is kell oldania, ha boldogulni akar.

Határozottan úgy vélem, hogy a „gazdálkodó” hagyományos fogalma túlhaladottá vált. A 21. században legalább annyira vállalkozó vagyok, mint bárki más a mezőgazdaságon kívül. Ugyanúgy vezetek egy vállalkozást, mint agráriumon kívüli kollégáim. Semmi oka annak, hogy ne ismerjék ezt el formálisan is. Ideje, hogy agrár-vállalkozókként, agrár-vállalkozás tulajdonosként gondoljanak ránk. Ha ez így lesz, a jövőbeli politikák meghatározó fogalmai a "versenyképesség" és a "vállalkozói innováció" lesznek a mezőgazdaságban és a vidéki területeken.

Ha Európa hasznos az agrár kis-és középvállalkozásoknak, hadd bizonyítsuk be, hogy az agrár kis-és középvállalkozások hasznosak a vidéki térségeknek! Azt hiszem, hogy a mezőgazdaság jövője több „innovációs szakértőt” és „agrár-vállalkozót” igényel – akiket ma még „fiatal gazdának” hívnak.

Ők ülnek most itt a teremben, ezek vagyunk mi!

Köszönöm figyelmüket.